

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1843(2) TAIS-23-15813(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ (KOOPERATYVŲ) ĮSTATYMO NR. I-164 PIRMOJO SKIRSNIO, 8, 10, 11, 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 8 ¹ , 13 ¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Žemės ūkio ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-01-16	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projekto rengimą paskatino siekis spresti praktikoje išryškėjusias problemas kooperatinių bendrovių pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis procese, siekis šiems ūkio subjektams pasinaudoti platesnėmis investicijų pritraukimo galimybėmis, proporcingiau ir teisingiau paskirstyti kooperatinės bendrovės gautą pelną. Siūlymus tobulinti Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo nuostatas yra išreiškę Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacijos „Kooperacijos kelias“ ir kiti kooperatinių bendrovių atstovai.

Sprendžiama problematika. Projektu norima spresti kooperatinių bendrovių narių susietumo problemą, kai didžioji dalis šių narių yra susiję tarpusavyje giminystės ar verslo ryšiais. Remiantis turima informacija, šiuo metu 14 iš 60 pripažintų žemės ūkio kooperatinių bendrovių galimai neatitiktų numatomo susietumo kriterijaus. Šiose kooperatinėse bendrovėse galimai susijusių asmenų yra nuo 44 iki 100 proc. Keletą kooperatinių bendrovių sudaro nariai juridiniai asmenys, kurie priklauso tos pačios kooperatinės bendrovės nariams fiziniams asmenims. Neribojant narių susietumo kyla rizika dėl kooperatinių bendrovių, kurias sudaro didelė dalis susijusių asmenų, steigimosi. Tokios kooperatinės bendrovės gali manipuluoti narių skaičiumi, kai vienas šeimos ar kitų susijusių asmenų ūkis padalijamas į kelis atskirus mažesnius ūkius ir taip pasiekiamas minimalus kooperatinės bendrovės narių skaičiaus kriterijus. Siekiama spresti kooperatinių bendrovių investicijų pritraukimo problemą, pasireiškiančią tuo, kad kooperatinės bendrovės negali turėti narių, kurie pasirinktinai galėtų nevykdyti apyvartos, o tik atlikti investiciją į kooperatinę bendrovę. Galimybės kooperatinėms bendrovėms turėti narius, kurie galėtų pasirinktinai nevykdyti apyvartos su kooperatine bendrove ir dalyvauti bendrovės veikloje tik investuojant galėtų praplėsti potencialių narių pritraukimą, kuris savo ruožtu praplėstų kooperatinės bendrovės investicijų pritraukimo galimybes. Numatoma efektyvinti kooperatinių bendrovių pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis kriterijus siekiant patikimiau užtikrinti, kad pripažinimą gavusios bendrovės atitinka pagrindinius kooperacijos principus. Siekiama, kad pripažintos žemės ūkio kooperatinės bendrovės didesnę dalį savo pajamų gautų iš žemės ūkio veiklos, o ne parduotų ne žemės ūkio srities prekių ar suteiktų ne žemės ūkio srities paslaugų. Siekiama numatyti aiškesnį, proporcingesnį kooperatinės bendrovės nariui gražintinos jam priskiriamos pelno dalies išmokėjimą, jam pasitraukus iš bendrovės narių metų eigoje.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Projektas atitinka Vyriausybės programos 145.5 papunkčio nuostatas žemės ūkio kooperacijos skatinimo. Projektu siekiama reglamentuoti kooperatinės bendrovės narių investuotojų bei su kooperatine bendrove susijusių asmenų sąvokas, nustatyti aiškesnius ir tikslingesnius kooperatinių bendrovių pripažinimo kriterijus, sudaryti palankesnes sąlygas investicijų pritraukimui bei proporcingesniai pelno skirstymui kooperatinių bendrovių nariams. Siūlomos priemonės leis praplėsti kooperatinių bendrovių investicijų pritraukimo galimybes, užkardyti potencialius piktnaudžiavimo tokių bendrovių pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis atvejus. Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Projektu siūlomi esminiai pakeitimai:

- reglamentuoti sąvoką „su kooperatine bendrove susiję asmenys“ ir numatyti, kad susiję asmenys gali sudaryti ne daugiau nei 40 proc. visų kooperatinės bendrovės narių [šiuo metu narių susietumas kooperatinėse bendrovėse nėra tikrinamas, todėl susiję asmenys gali sudaryti 100 proc. nuo visų bendrovės narių];
- reglamentuoti sąvoką „kooperatinės bendrovės narys investuotojas“, numatyti jų teises bei pareigas, tapimo

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

nariu investuotoju sąlygas bei kitus su nariais investuotojais susijusius įstatymo keitimus;

- pakeisti *privalomą* ir *pasirenkamą* pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis kriterijus patikslinant, kokių prekių ar paslaugų apyvarta skaičiuojama kaip kooperatinės bendrovės apyvarta su nariais (numatant, kad daugiau kaip 50 proc. kooperatinės bendrovės praėjusiais metais gautų pajamų sudarytų pajamos iš žemės ūkio veiklos; iš apyvartos tarp nario ir kooperatinės bendrovės skaičiavimo pašalinant pajamas, gautas už ne žemės ūkio srities prekes bei paslaugas);
- numatyti, kad kooperatinės bendrovės nariui pasitraukus iš kooperatinės bendrovės veiklos metų eigoje, nariui būtų grąžinamas priklausantis pajinis įnašas bei išmoka už tais metais, kai baigėsi narystė kooperatinėje bendrovėje, kooperatinės bendrovės gautą pelną, kuri būtų proporcinga nario vykdytos veiklos kooperatinėje bendrovėje dienų skaičiui, tais metais, kuriais nutrūko jo narystė, arba leisti kooperatinei bendrovei išskaičiuoti atitinkamą proporcingą dalį iš nario pajinio įnašo, jei metais, kuriais baigėsi narystė kooperatinėje bendrovėje, kooperatinė bendrovė patyrė nuostolių.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projekto nuostatų įgyvendinimas bus užtikrintas įgyvendinamuoju teisės aktu (žemės ūkio ministro įsakymu), numatoma įstatymo įsigaliojimo data – 2024-11-01.

STEBĖSENA

Stebėsenos rodikliai nenustatyti.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas 10 darbo dienų buvo skelbiamas derinti su visuomene (ir tikslinė grupė – kooperatinių bendrovių asocijuotomis struktūromis), suinteresuotomis valstybės institucijomis ir įstaigomis. Projekto nuostatos svarstytos ir derintos žemės ūkio ministro įsakymu sudarytoje darbo grupėje (dalyvaujant kooperatinių bendrovių asociacijoms) šalies kooperacijos būklei įvertinti ir pasiūlymams dėl veiklos gerinimo pateikti.

2024-01-22 ŽŪM inicijavo pasitarimą (pateiktas protokolas), kuriame, dalyvaujant TM, EIM, kooperatinių bendrovių asociacijų bei kitų institucijų atstovams, aptartas pagal LRVK pastabas patikslintas projektas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Projektas suderintas be pastabų su AM, FM, VĮ Žemės ūkio duomenų centru bei VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra. Atsižvelgta į EIM pastabas.
- Su Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacija „Kooperacijos kelias“ ir Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacija derinimas užbaigtas darbo tvarka (asociacijos pritaria patikslintam Projektui).
- Vadovaujantis į 2024-01-16 tarpinstituciniame pasitarime priimtais sprendimais, pakartotinai pateiktas Projektas, kuris patikslintas (suderintas darbo tvarka) pagal LRVK Teisės ir Ekonomikos politikos grupių pastabas, taip pat patikslintas atsižvelgiant į TM ir EIM teiktas pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome patikslintą Projektą pakartotinai aptarti tarpinstituciniame pasitarime (III dalyje) ir teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

Atkreiptinas dėmesys, kad Projektas numatomas siūlyti įtraukti į Vyriausybės nutarimu tvirtinamą teisės aktų sąrašą, kurie būtų teikiami Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programai.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas